

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Akčný plán pre otvorenú vedu na rok 2024 – nové znenie	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
Termín začiatku a ukončenia PPK	Začiatok: 9.6.2023 Ukončenie: 20.6.2023
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	Začiatok: 19.7.2023 Ukončenie: 1.8.2023
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	september 2023 (predložené 28.9.2023) február 2024

2. Definovanie problému
<p>Európska komisia už od roku 2012 presadzuje otvorený model vedy a výskumu a odporúčala členským štátom formulovať a zaviesť národné stratégie v tejto oblasti. Národná stratégia pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2028 a Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2022 boli vládou Slovenskej republiky schválené uznesením vlády č. 317 zo dňa 9. júna 2021.</p> <p>Cieľom Národnej stratégie je vytvoriť udržateľný model participácie všetkých aktérov vedy a výskumu v SR na implementácii globálnych princípov otvorenej vedy do šírenia, vzájomnej výmeny, opätovného využívania a sprístupnenia výsledkov vedy a výskumu v SR a podporiť tak rozvoj domácej a medzinárodnej vedeckej spolupráce, spolupráce verejného a súkromného sektora, skvalitnenie vedeckej infraštruktúry, vzdelávanie nových generácií výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov a vytvorenie prostredia pre kvalitné strategické riadenie výskumu a vzdelávania.</p> <p>Ciele Národnej stratégie pre otvorenú vedu sa naplňajú prostredníctvom akčných plánov. Predkladaný Akčný plán pre otvorenú vedu na rok 2024 je v poradí druhým akčným plánom v tejto oblasti.</p>
3. Ciele a výsledný stav
<p>Účelom Akčného plánu pre otvorenú vedu na rok 2024 je pokračovať v procese implementácie princípov otvorenej vedy do slovenského výskumno-vývojového priestoru, stavať na výsledkoch úspešne splnených úloh a dokončiť úlohy prenesené z predchádzajúceho obdobia, stanoviť v rámci realizácie Národnej stratégie pre otvorenú vedu ďalšie kroky smerujúce k naplneniu jej opatrení.</p>
4. Dotknuté subjekty
<p>Medzi dotknuté subjekty patria: vedecké a akademické inštitúcie, vedecko-výskumní a akademickí pracovníci, vysokoškolskí študenti, organizácie pre vedu a výskum (APVV, Výskumná agentúra, Technologická agentúra a ministerstvá), vláda a výkonná moc, základné a stredné školstvo, knižnice, archívy, múzeá a galérie, vydavatelia publikácií vo forme otvoreného prístupu, verejnosť, podnikateľské subjekty vykonávajúce výskum a vývoj.</p>
5. Alternatívne riešenia
<p>Nulový variant: Absenciou akčného plánu na rok 2024 sa preruší kontinuálne plnenie úloh definovaných v Národnej stratégii pre otvorenú vedu a nebude umožnený otvorený prístup k poznatkom vedy v súlade s trendami EÚ, čo bude negatívne vplývať na slovenských výskumníkov.</p> <p>Alternatívny variant: V prípade neschválenia navrhovaného financovania akčného plánu na rok 2024 bude možné zo strany gestora zabezpečiť iba plnenie úloh a opatrení akčného plánu, ktoré nepredpokladajú finančné zabezpečenie, t. j. úlohy č. 1, č. 2, č. 3, č. 4, č. 8, č. 10 a č. 11.</p>
6. Vykonávacie predpisy
<p>Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie</p> <p>Nevzťahuje sa</p>

7. Transpozícia práva EÚ
Nevzťahuje sa
8. Preskúmanie účelnosti
Povinnosť vypracovať a predložiť vláde Slovenskej republiky „Návrh Akčného plánu pre otvorenú vedu na rok 2024“ vyplýva z úlohy B.4. uznesenia vlády č. 317 k Národnej stratégii pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2028 a Akčnému plán pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2022. Vyhodnotenie plnenia úloh Akčného plánu pre otvorenú vedu na rok 2024 je v uznesení tohto materiálu stanovené do 31. marca 2025.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnili v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☒ Nie
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky
<p>Zdroje financovania na realizáciu Akčného plánu pre otvorenú vedu na rok 2024 budú zabezpečené zo štátneho rozpočtu a z európskych fondov.</p> <p>Výška finančných nákladov, ktoré sa plánujú použiť na plnenie akčného plánu je vyčíslená v Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy.</p> <p>V nadväznosti na schválenie Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií uznesením vlády SR č. 134/2023 zo dňa 28.03.2023 a úlohu B.5. UV SR č. 134/2023 zabezpečiť finančné prostriedky na implementáciu opatrení uvedených v prílohe č. 1 k Národnej stratégii výskumu, vývoja a inovácií materiál I. Akčný plán pre otvorenú vedu na rok 2024 v rámci priloženej <i>Analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu</i> indikuje rozpočtovo zabezpečené vplyvy, nakoľko uvedené zdroje boli kvantifikované v Národnej stratégii výskumu, vývoja a inovácií a nezakladajú nové nároky na rozpočet.</p>

11. Kontakt na spracovateľa

Mgr. Martin Šponiar, PhD., odbor implementácie štátnej politiky výskumu a vývoja, sekcia výskumu a vývoja, MŠVVaM SR, martin.sponiar@minedu.sk

Mgr. Jitka Dobbersteinová, odbor podpory otvorenej vedy, CVTI SR, jitka.dobbersteinova@cvtisr.sk

12. Zdroje

- Slovensko, ktoré si verí – Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií 2030;
- Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 – 2027 (SK RIS3 2021+);
- Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/790 z 25. apríla 2018 o prístupe k vedeckým informáciám a ich uchovávaní;
- Moderné a úspešné Slovensko;
- European Commission: Open Science.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 126/2023

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné   ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie   ☒ Nesúhlasné

Komisia uplatnila k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov:

Komisia odporúča v časti 13. Stanovisko komisie vypustiť uvedené informácie, ktoré nekorešpondujú s reálnym stavom materiálu.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy:

Predkladateľ v doložke vybraných vplyvov označil negatívny, rozpočtovo nezabezpečený vplyv na rozpočet verejnej správy. V tabuľke č. 1 analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy sú kvantifikované výdavky v sume 9,5 mil. eur v roku 2023 a v sume 9,9 mil. eur ročne v rokoch 2024 až 2026 na financovanie nákladov na publikovanie v režime zlatej cesty otvoreného prístupu (APC poplatky). Predkladateľ v tabuľke uvádza všetky výdavky ako nekrytý vplyv, avšak vo výdavkovej časti uvádza 5,1 mil. eur každý rok ako EÚ zdroje. Uvedené je potrebné zohľadniť v tabuľke č. 1 v časti Financovanie zabezpečené v rozpočte.

(Poznámka: predkladané znenie materiálu už neobsahuje rok 2023 a vzťahuje sa výlučne na rok 2024)

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy Komisia žiada zosúladiť tabuľky č. 4 s tabuľkou č. 1.

Komisia žiada nepokračovať v legislatívnom procese, kým nebudú známe výsledky rokovaní k príprave návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026, na ktorých by sa malo prerokovať financovanie akčného plánu. S materiálom bude možné súhlasiť len v prípade, že všetky negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, vrátane vplyvov za oblasť zamestnanosti, vyplývajúce z návrhu zákona budú zabezpečené v rámci schválených limitov výdavkov a počtu zamestnancov stanovených kapitolám MŠVVŠ SR a SAV na rok 2023 a v návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti:

Komisia nesúhlasí s tvrdením predkladateľa, že predmetný materiál nemá vplyv na informatizáciu spoločnosti. V rámci úlohy č. 7 sa plánuje úprava informačných systémov, čo Komisia považuje za pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti. Komisia žiada v zmysle uvedeného vyznačiť pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti v doložke vplyvov a vypracovať analýzu vplyvov na informatizáciu spoločnosti.

Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok.

Vyjadrenie predkladateľa k stanovisku Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK:

K doložke vybraných vplyvov:

- Informácie, ktoré nekorešpondovali s reálnym stavom materiálu boli vypustené.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

- Tabuľka č. 1 j upravená.
- Tabuľky č. 4 a č. 1 sú zosúladené.
- Podľa uznesenia vlády SR č. 317/2021 Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2023 - 2024 mal byť predložený do vlády SR v termíne do 31.12.2022. Predseda vlády povolil listom č. 2692/2023/KPB zo dňa 15.3.2023 odklad plnenia tejto úlohy do 30.9.2023. Tento termín bol dodržaný, materiál bol predložený na rokovanie vlády 28.9.2023, ale vzhľadom na objektívne okolnosti nebol zaradený do programu rokovania vlády, preto sa predkladá opätovne v novom znení.

Negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy sú na rok 2024 zabezpečené v rámci schválených limitov výdavkov MŠVVaM SR a na roky 2024-2026 budú finančné prostriedky zabezpečené v rámci štrukturálnych fondov EU – Program Slovensko 2021 – 2027.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

- V súlade s požiadavkou bola dopracovaná analýza vplyvov na informatizáciu spoločnosti.

Nad rámec Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov bola v rámci PPK zaslaná Pozícia Republikovej únie zamestnávateľov k predmetnému materiálu. Kvôli prehľadnosti je priamo k jednotlivým otázkam nadefinované vyjadrenie predkladateľa:

K doložke vybraných vplyvov

- *Bod 4. Dotknuté subjekty: chýbajú tam Výskumná agentúra, Technologická agentúra a súkromne/podnikateľské subjekty zaoberajúce sa VVI;*

Vyjadrenie: chýbajúce dotknuté subjekty boli doplnené

- *Bod 9. Vybrané vplyvy materiálu: Vplyvy na podnikateľské prostredie: zverejňovanie výsledkov a výstupov VVI pred ich ochranou formou ochrany duševného vlastníctva(patenty, objavy a pod.) ako aj zverejňovanie výskumných zámerov by negatívne ovplyvnilo zabezpečenie ochrany know-how a tým aj konkurencieschopnosť našich podnikov zaoberajúcich sa VVI tým, že by výsledky aplikovaného výskumu a vývoja a inovácií mohli realizovať aj iné subjekty v SR a v zahraničí bez obmedzenia. Teda vplyv môže byť aj „negatívny“ vo všeobecnosti pre podnikateľské subjekty a aj pre MSP;*

Vyjadrenie: Ochrana duševného vlastníctva je v súlade s otvorenou vedou. Otvorený prístup k výstupom vedeckého výskumu neznamena automatické povinné zverejňovanie výstupov výskumu. Znamená zverejňovanie výstupov výskumu financovaného z verejných zdrojov podľa pravidla „taký otvorený ako je možné, taký uzatvorený ako je potrebné“ a súhlas na otvorenie udeľuje autor, t. j. ochranu práv duševného vlastníctva otvorená veda a otvorený prístup rešpektuje.

Podklady:

1. Zo záverov štúdie [Európskej komisie Open Science and Intellectual Property Rights](#) z roku 2022 vyplýva, že „podľa súčasného nastavenia autorského práva sú diela **uzatvorené** automaticky, a teda na podporu otvorenosti vo vede je potrebný súhlas autora alebo sa na dielo musí vzťahovať obmedzenia alebo výnimka vyplývajúca zo zákona. Autor musí udeliť súhlas sám.“ (strana 93).
2. V súvislosti s otvorenou vedou a zverejňovaním výsledkov VVI sa napr. aj v dokumente UNESCO uznáva význam a platnosť existujúcich medzinárodných právnych rámcov, najmä pokiaľ ide o práva duševného vlastníctva - [UNESCO Recommendation on Open Science](#).

3. Rovnako v Európskej únii a jej rámcovom programe Horizont Európa sa zverejňovanie výstupov vedeckého výskumu financovaného z verejných zdrojov – dát a dátových súborov – vyžaduje pri uplatnení podmienky „taký otvorený, ako je možné, ale taký uzavretý, ako je potrebné“, aby boli chránené oprávnené záujmy alebo obmedzenia. ([Horizon Europe Programme Guide](#), str. 52). V prípade príjemcov grantov je vlastníkom výstupov tvorca/tvorcovia výstupov, ktorí rozhodujú o potrebnej forme ochrany výstupov, či už vo forme autorských práv, patentu, ochrannej známky atď. ([GA, Annotated Grant Agreement](#), Príloha 5, článok 16 o právach duševného, str. 265)
4. V slovenskej legislatíve *infozákon*, ktorý definuje výskumný údaj (§21b ods. 6 písm. c) a opakované použitie informácií (§21f ods. 9), stanovuje, že **osobitné ustanovenie o opakovanom použití informácií sa nevzťahuje na informáciu, na ktorú má právo duševného vlastníctva podľa osobitného predpisu tretia strana, pokiaľ táto neudelila súhlas** (§21c ods. 1 písm. c). Pod osobitným predpisom sa myslí napr. zákon č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 146/2000 Z. z. o ochrane topografií polovodičových výrobkov v znení zákona č. 84/2007 Z. z., zákon č. 517/2007 Z. z. o úžitkových vzoroch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 495/2008 Z. z., zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane odrôd rastlín, zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon. ([ZÁKON č. 211 zo 17. mája 2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#)).

K vlastnému materiálu

- *Aké sú predstavy predkladateľa o zavedení Data Management Plan-u v prípade projektov aplikovaného výskumu a vývoja ? vid' pripomienka k bodu č. 9 Vybraných vplyvov;*

Vyjadrenie: Zavedenie Data Management Plan-u v prípade projektov aplikovaného výskumu a vývoja - ide o štandardizáciu procesov agentúr podporujúcich výskum a vývoj, ktoré financujú projekty výskumu a vývoja z verejných finančných zdrojov. Data Management Plán má byť súčasťou všetkých predkladaných žiadostí o projekty, pričom agentúra bude predmetné metodicky usmerňovať.

- *V dokumente sa ani raz nespomína vedecká komunita pôsobiaca v súkromnom/podnikateľskom sektore, kde sú špecifické podmienky pre zverejňovanie dát VaV, najmä v oblasti aplikovaného VaV z pohľadu ochrany duševného vlastníctva a zabezpečenia konkurencieschopnosti našich podnikov na trhoch;*

Vyjadrenie: Akčný plán pre otvorenú vedu je implementačný nástroj pre realizáciu Národnej stratégie pre otvorenú vedu 2021 – 2028, ktorá bola prijatá uznesením vlády SR č. 317/2021. Predkladaný materiál implementuje strategické priority Národnej stratégie pre otvorenú vedu, ktorá má zadefinované relevantné cieľové skupiny. Konkrétne v Národnej stratégii pre otvorenú vedu na str. 39 kapitola 6 Cieľové skupiny Národnej stratégie pre otvorenú vedu uvádza podnikateľský sektor ako jeden okruh príjemcov otvorenej vedy.

- *V dokumente chýba definovanie väzby medzi Otvorenou vedou a ochranou práv duševného vlastníctva, hoci v dokumente je deklarovaná kapitola 2.8 Ochrana práv duševného vlastníctva v kontexte otvorenej vedy, ktorá sa podstatou v uvedenej súvislosti vôbec nezaoberá;*

Vyjadrenie: Akčný plán pre otvorenú vedu je implementačný nástroj pre realizáciu Národnej stratégie pre otvorenú vedu 2021 – 2028, ktorá bola prijatá uznesením vlády SR č. 317/2021. Národná stratégia pre otvorenú vedu na str. 29 obsahuje podkapitolu 4.9. Ochrana práv duševného vlastníctva a publikovanie formou otvoreného prístupu Národnej stratégie pre otvorenú vedu, kde je definovaná väzba medzi otvorenou vedou a ochranou práv duševného vlastníctva. Ochrana duševného vlastníctva je v súlade s otvorenou vedou. Súhlas na otvorenie udeľuje autor, t. j. ochranu práv duševného vlastníctva otvorená veda a otvorený prístup rešpektuje.

- *K Úlohe č. 2: chýba uvedenie Technologickej agentúry, MŠVVaŠ SR, ktoré tiež v určitých prípadoch vykonáva funkciu agentúry a MH SR, ktoré taktiež v určitých prípadoch vykonáva funkciu agentúry;*

Vyjadrenie: doplnená Technologická agentúra, MŠVVaM SR. MH SR navrhlo vypustiť MH SR zo spolupracujúcich subjektov. Postačujúce je podľa nich uvedenie Technologickej agentúry (SIEA) ako implementačnej agentúry MH SR.

- *K Úlohe č. 4: je potrebné chápať túto úlohu tak, že sa netýka ostatných sektorov vedy tak, ako sú definované v zákone č. 172/2005 Z. z. ... ale iba akademického sektora ?*

Vyjadrenie: Ide o vytvorenie všeobecného manuálu, pričom zodpovedné za písanie manuálu je MŠVVaM SR spolu s CVTI SR (vysoké školy sú vynechané)

- *K Úlohe č. 12, bod.č.2.9: je potrebné chápať túto úlohu tak, že sa netýka ostatných sektorov vedy, ale len akademického sektora?*

Vyjadrenie: Bod 2.9 predkladaného materiálu sa vzťahuje ku všetkým aktérom vedy a výskumu na Slovensku. Úloha č. 12 sa však špecificky vzťahuje na problematiku **vzdelávania**. Jej cieľom je začať vzdelávať v otázkach otvorenej vedy a akademickej integrity mladých ľudí už od prvých ročníkov vysokoškolského štúdia, pričom tento proces bude prebiehať v spolupráci s Pracovnou skupinou pre výskumnú integritu a vznikajúcou Národnou etickou komisiou. Dlhodobým cieľom je, aby absolventi vysokých škôl na Slovensku mali prehľad o princípoch otvorenej vedy bez ohľadu na to, v akom sektore vedy a výskumu sa prípadne neskôr uplatnia.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia
(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné